

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 50/2018-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Štefanom Kseňákom, PhD., Park Angelinum 4, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“), ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], nar. [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky práva, zásada rovnosti účastníkov súdneho konania zaručená v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/57/2016-542 zo dňa 25. júla 2017 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/57/2016-542 zo dňa 25. júla 2017 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ], nar. [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky náhradu trov konania, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný uhradiť [REDAKOVANÉ], nar. [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] na účet advokáta JUDr. Štefana Kseňáka, PhD. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Ako zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľ je ako žalovaný účastníkom konania vedeného na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 38 Cb 212/2015, v ktorom sa [REDAKOVANÉ], ako žalobca (ďalej len „žalobca“) domáhal proti sťažovateľovi ako leasingovému nájomcovi zaplata sumu 167 406,30 Sk (5 556,87 €) s príslušenstvom v súvislosti s predčasne ukončenou leasingovou zmluvou, ktorej predmetom bolo motorové vozidlo (VW Passat High 1,9 TDI, rok výroby 2003), ktoré bolo odcudzené a poisťovňou nebola uhradená leasingovému prenajímateľovi celá škoda.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 38 Cb 212/2005-285 z 21. septembra 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 38 Cb 212/2005-302 z 19. decembra 2011 a č. k. 38 Cb 212/2005-338 z 12. januára 2012 zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 4 469,38 € s 12 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 25. októbra 2004

do zaplataenia, priznal žalobcovi náhradu trov konania a v prevyšujúcej časti žalobu o zaplataenie sumy 1 087,49 € s príslušenstvom zamietol. Žalobe čiastočne vyhovel, keď mal do sumy 4 469,38 € preukázaný nárok žalobcu uplatnený z titulu nezaplataenia leasingových splátok pri predčasnom ukončení leasingovej zmluvy č. 55700154 z 22. mája 2003 uzatvorenej s právnym predchodcom sťažovateľa pre odcudzenie predmetu leasingu 17. novembra 2003.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na odvolanie sťažovateľa proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 4 469,38 € s príslušenstvom, uznesením č. k. 3 Cob 9/2012-359 z 29. novembra 2012 zrušil rozsudok okresného súdu spolu s opravnými uzneseniami v napadnutej časti a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie. Konštatoval, že v ďalšom konaní bude potrebné ustáliť, z akého právneho dôvodu sa žalobca svojho nároku domáha, pretože ak po odcudzení motorového vozidla nebola poisťovňou uhradená vlastníkovi celá škoda, musí žalobca preukázať, že za túto škodu zodpovedá sťažovateľ, t. j. že sťažovateľ škodu zaviniel a jej vznik je v príčinnej súvislosti s jeho zavinením. Okresnému súdu uložil zaoberať sa otázkou, či vlastník a nájomca motorového vozidla vedeli, že v ňom nie je zabudovaný alarm, keďže sťažovateľ tvrdil, že o tom nevedel, a zároveň tvrdil aj to, že si nemohol vybrať inú poisťovňu, pretože podmienky žalobcu mu to nedovoľovali.

5. Okresný súd vo veci znova rozhodol rozsudkom č. k. 38 Cb 212/2005-461 z 29. apríla 2015, ktorým žalobu zamietol a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania. Považoval za preukázané, že právny predchodca žalobcu [REDAKOVANÉ], ako leasingový prenajímateľ zmluvou č. 55700154 z 22. mája 2003 dal motorové vozidlo do prenájmu spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá zmluvou z 31. júla 2003 previedla práva a povinnosti z tejto leasingovej zmluvy za účasti leasingového prenajímateľa na sťažovateľa. Sťažovateľ bol povinný platiť žalobcovi mesačne leasingové splátky a po ukončení doby leasingu sa leasingový prenajímateľ zaviazal previesť vlastnícke právo k predmetu leasingu na sťažovateľa za zostatkovú cenu 1 000 Sk. Žalobca však k 31. januáru 2004 predčasne ukončil leasingovú zmluvu, pretože predmet leasingu bol odcudzený [podľa čl. 9 písm. c) Obchodných podmienok prenajímateľa pre finančný leasing motorových vozidiel], a podľa protokolu o finančnom vysporiadaní si uplatnil proti

sťažovateľovi nároky, ktoré po zohľadnení prijatých plnení zodpovedali výške žalovanej sumy. Podľa čl. 9 písm. c) Obchodných podmienok prenajímateľa pre finančný leasing motorových vozidiel je leasingový prenajímateľ oprávnený v prípade odcudzenia predmetu leasingovej zmluvy zmluvu ukončiť v mesiaci, v ktorom mu bolo doručené potvrdenie o krádeži predmetu leasingovej zmluvy. Uznesenie o prerušení trestného stíhania bolo žalobcovi doručené v januári 2004 a leasingová zmluva bola ukončená ku koncu tohto mesiaca. Likvidácia poistnej udalosti bola spoločnosťou [REDAKOVANÉ], vybavená s výsledkom, že plnenie poisťovne bolo znížené o 30 %, pretože v motorovom vozidle nebol namontovaný alarm. Okresný súd považoval pre rozpor so zákonom za neplatné dojednania v Obchodných podmienkach prenajímateľa pre finančný leasing motorových vozidiel, podľa ktorých leasingový nájomca nesie všetko riziko a nebezpečenstvo poškodenia, zničenia či krádeže predmetu leasingu a je povinný platiť aj v takom prípade leasingové splátky. Právny vzťah medzi stranami okresný súd posúdil podľa § 489 – § 496 Obchodného zákonníka (ako zmluvu o kúpe prenájatej veci), avšak práve v zmysle kogentného ustanovenia § 493 ods. 2 Obchodného zákonníka nebezpečenstvo škody na veci prechádza na kupujúceho až vznikom kúpnej zmluvy. Okresný súd ďalej dospel k záveru, že práve žalobca ako prenajímateľ a poistený v zmysle preberacieho protokolu, odovzdal žalovanému motorové vozidlo bez alarmu a poisťovňa na základe žalobcom predložených dokladov prijala návrh poistnej zmluvy. Z výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá bola v pracovnom pomere u leasingového prenajímateľa, okresný súd zistil, že bola presvedčená, že vo vozidle alarm bol. Nemôže byť preto na ťarchu sťažovateľa krátenie poistného plnenia poisťovňou. Keďže žalobca nepreukázal, že mu škoda vznikla v dôsledku konania sťažovateľa, jeho nárok nie je skutkovo ani právne opodstatnený, a preto okresný súd žalobu zamietol.

6. Krajský súd rozsudkom č. k. 3 Cob 132/2015-498 z 28. apríla 2016 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením. Uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že žalobca zastával názor, že vo vozidle bol namontovaný alarm, a naopak nebolo preukázané, že by sťažovateľ bol na neexistenciu alarmu žalobcom alebo ním poverenou osobou upozornený. Za krátenie poistného plnenia poisťovňou pre neexistenciu alarmu preto

nemôže zodpovedať sťažovateľ, keďže ho nezavinil. Ostatné dôvody uvedené v odvolaní žalobcu považoval krajský súd pre svoje rozhodnutie za právne bezvýznamné.

7. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie žalobcu považoval za prípustné, pretože zistil, že postupom krajského súdu došlo k odňatiu možnosti žalobcovi pred súdom konať [§ 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], a to tým, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Krajský súd sa najmä absolútne nevysporiadal so zásadnou argumentáciou žalobcu v jeho odvolaní týkajúcou sa námietok nesprávneho právneho posúdenia veci okresným súdom. Za tejto situácie dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil [§ 449 ods. 1 a § 450 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] s tým, že ho nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, pretože pre nedostatok jeho odôvodnenia nemožno zistiť, či spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci. V odôvodnení svojho rozhodnutia zároveň poznamenal, že *„argumentácia konajúcich súdov by mohla byť pre samotnú existenciu leasingu likvidačná, keďže žiadny leasingový prenajímateľ by reálne nevstúpil do leasingového vzťahu za predpokladu, že nebezpečenstvo škody na predmete leasingu prejde na leasingového nájomcu až po úplnom zaplatení leasingových splátok“*.

8. Uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 nadobudlo právoplatnosť 22. septembra 2017.

9. Sťažovateľ sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 odôvodnil tým, že najvyšší súd zásadným a ničím neodôvodeným spôsobom zasiahol do rovnosti strán sporu, keď argumentáciu okresného súdu a krajského súdu označil za takú, ktorá by mohla byť pre samotnú existenciu leasingu likvidačná, a tým stotožnil stranu v spore – žalobcu – s existenciou ekonomicko-právneho inštitútu, čím narušil rovnosť účastníkov konania. Najvyšší súd prezentoval právny názor, ktorý

je pre súdy nižšieho stupňa záväzný, no ktorý je v rozpore s kogentnou normou. Okresný súd i krajský súd svoje rozhodnutia založili na závere, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi má byť posúdená podľa obsahovo najbližšej zmluvy o kúpe prenajatej veci, ktorej úprava obsahuje kogentné ustanovenie § 493 Obchodného zákonníka. Z leasingovej zmluvy nemožno vyvodiť, že ide o kúpu na splátky. Nie je sporné, že leasingový nájomca znáša riziká prevádzky predmetu leasingu (motorového vozidla), to však nesúvisí s podstatou veci a s momentom prechodu nebezpečenstva škody na predmete leasingu. Aj leasingový vzťah predpokladá rovné postavenie oboch strán. V tomto prípade nastal problém v tom, že vlastník veci (leasingový prenajímateľ) nevedel o tom, že v ním vlastnenom motorovom vozidle jeden systém zabezpečenia (autoalarm) chýba a nepriaznivé dôsledky tohto svojho omylu sa snaží preniesť na sťažovateľa. Leasingový prenajímateľ trval na poistení podľa jeho určenia prostredníctvom ním určeného poisťovního makléra v určenej poisťovni. Sťažovateľ na tom nemal možnosť nič meniť a do predmetu leasingu nesmel zasahovať. Najvyšší súd nemusí mať absolútne žiadne obavy o osud finančného leasingu na Slovensku, stačí, aby leasingová spoločnosť riadne poznala ňou vlastnenú vec. To, že žalobca nevedel ani po krádeži auta, že v ňom nebol autoalarm bolo v konaní preukázané (list pracovníčky leasingového prenajímateľa [REDACTED] – žiadosť o prehodnotenie likvidácie poisťovnej udalosti z 28. apríla 2003 a jej výsluch vykonaný na Okresnom súde Bratislava I ako dožiadanom súde sp. zn. 8 Cd 1/2010 z 12. marca 2010). Navyše leasingový prenajímateľ by ako profesionál mal vedieť, čo všetko v predmete nájmu je. Osud finančného leasingu nespočíva a nemôže spočívať na tom, aby leasingový prenajímateľ mal privilegované postavenie. Ak leasingový prenajímateľ mylne informuje leasingového nájomcu, poisťovacieho makléra i poisťovňu o zabezpečovacom zariadení, musí znášať následky za krátenie poisťného plnenia z tohto dôvodu. V dôsledku chyby leasingového prenajímateľa je sťažovateľ nútený v tomto spore tráviť trinásť rok napriek tomu, že sám si riadne všetky povinnosti z leasingu splnil – platil leasingové splátky, motorové vozidlo riadne a v súlade so zmluvou poistil tak, ako si to leasingový prenajímateľ prijal, teda dodržal všetky zmluvné ustanovenia. Postoj najvyššieho súdu stavia inštančne nižšie súdy do pozície, v ktorej by mali zmeniť svoju argumentáciu, pretože je pre osud inštitútu leasingu likvidačná. Nižšie súdy však

nemajú riešiť osud leasingu na Slovensku, ale konkrétny spor. Závery najvyššieho súdu sú tak ústavne nekonformné a narúšajúce rovnosť zbraní.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

12. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Sťažovateľ namieta porušenie týchto ustanovení ústavy a dohovoru:

Podľa čl. 46 ods.1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie týchto ustanovení ústavy a dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 tvrdiac, že najvyšší súd svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci a hodnotení obsahu rozhodnutia krajského súdu, v dôsledku čoho sú jeho závery založené na ústavne nekonformnej interpretácii právnej úpravy dopadajúcej na právny vzťah sťažovateľa. Ako zo sťažnosti vyplýva, sťažovateľ spochybňuje posúdenie dovolania žalobcu najvyšším súdom ako procesne prípustné a polemizuje s právnymi závermi jeho rozhodnutia.

16. Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 poukázal najprv na východiská stanovené rozhodovacou činnosťou pre posudzovanie prípustnosti dovolania z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom pre nedostatočné odôvodnenie dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu a v tejto súvislosti *„na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu z 03. decembra 2015 (publikované v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. O výnimku uvedenú vo vyššie citovanom stanovisku môže ísť aj v prípade, ak strana sporu už v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vzniesla vecné námietky, ktoré boli spôsobilé spochybníť správnosť vydaného rozhodnutia a odvolací súd sa so žiadnou z podstatných odvolacích námietok nevysporiadal, pričom sa s namietanou zákonnosťou postupu súdu prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal a rozhodnutie sudu prvej*

inštancie s odkazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 39/2016, 3 Obdo 14/2017).“.

17. Ďalej najvyšší súd po konštatovaní, že „*po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, že zakladá prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci*“, odôvodnil tento svoj záver takto:

„... Odvolací súd sa vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí absolútne nevysporiadal so zásadnou argumentáciou uvedenou v podanom odvolaní týkajúcou sa námietok nesprávneho právneho posúdenia poistenia, keď súd prvej inštancie posudzoval právny vzťah týkajúci sa poistenia predmetného motorového vozidla podľa § 794 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. § 50 ods. 2 OZ namiesto ustanovenia § 815. Rovnako tak sa nezaoberal námietkou týkajúcou sa skutočnosti, že žalobca nebol zmluvnou stranou poistnej zmluvy a zo samotnej skutočnosti, že v poistnej zmluve bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá vinkulácia v prospech žalobcu, nie je možné vyvodiť záver, že poistený bol žalobca. Zároveň sa odvolací súd nezaoberal ani argumentáciou týkajúcou sa nesprávnej právnej kvalifikácie veci, keď odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie nesprávne kvalifikoval vec, keď podriadil leasingovú zmluvu pod právnu úpravu zmluvy o kúpe prenajatej veci namiesto posúdenia predmetnej zmluvy ako nepomenovanej podľa § 269 ods. 2 ObZ. V nadväznosti na uvedené považuje žalobca ustanovenie čl. 9 písm. c/ OPP za platné zmluvné dojednanie, s ktorým argumentom sa odvolací súd taktiež nezaoberal a všetky vyššie spomenuté argumenty uvedené v odvolaní označil za právne bezvýznamné.

... Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že v predmetnej veci vznikol medzi žalobcom a žalovaným zmluvný vzťah, ktorého obsahom je prenájom hnutelnej veci, pričom žalovaný ako nájomca mal pravo kúpy tejto prenajatej veci za podmienok stanovených zákonom. Vzhľadom k tomu, že ustanovenie § 493 ods. 2 ObZ je podľa ustanovenia § 263 ods. 1 ObZ kogentným ustanovením, súd vyhlásil ustanovenie čl. 9 písm. c) OPP za neplatné. Súd prvej inštancie však takúto subsumáciu konkrétneho zmluvného vzťahu pod uvedený zmluvný typ bližšie nezdôvodnil a napriek tomu, že žalobca tento nedostatok vytykal prvoinštančnému súdu vo svojom odvolaní, odvolací súd tento nedostatok žiadnym spôsobom neodstránil, čím tento záver urobil nepreskúmateľným.

Navyše z obsahu spisového materiálu vyplýva, že právny zástupca žalovaného na pojednávaní konanom dňa 27. októbra 2014 žiadal súd, aby zaujal stanovisko k interpretácii ustanovenia § 493 ObZ, avšak súd prvej inštancie nevyužil v priebehu konania možnosť postupu v zmysle § 100 ods. 1 OSP, v rámci ktorej môže uviesť, ako sa na základe doteraz tvrdených a preukazovaných skutočností javí právne posúdenie veci. Na dôvažok dovolací súd uvádza, že z prvého rozhodnutia súdu prvej inštancie č. k. 38 Cb/212/2005-285 z 21. septembra 2011 nebolo jednoznačne zrejmé, akým spôsobom právne posúdil konkrétny zmluvný vzťah, keď vo svojom odôvodnení uviedol paragrafové znenie § 269 ods. 1, 2 ObZ týkajúce sa možnosti uzavrieť aj nepomenovanú zmluvu, rovnako tak i § 489 ods. 1, 2 ObZ týkajúceho sa zmluvy o kúpe prenajatej veci a v samotnom závere oprávnenosť nároku oprel o porušenie jednotlivých ustanovení leasingovej zmluvy (v spojení s porušením podmienok poisťnej zmluvy) žalovaným, na základe čoho sa javí, že súd považoval predmetnú leasingovú zmluvu za inomínatnú zmluvu. V kontexte uvedeného bolo právne posúdenie vyjadrené v poradí druhom rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 38 Cb/212/2005-461 z 29. apríla 2015 prvý krát vyjadrené v samotnom rozsudku, voči ktorému žalobca v odvolaní vzniesol námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia a ku ktorej odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko, naopak vyhodnotil ju ako právne bezvýznamnú. Takéto konanie odvolacieho súdu robí napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľným a arbitrárnym.

... Zároveň dovolací súd nemohol nechať bez povšimnutia skutočnosť, že v prípade akceptácie záveru konajúcich súdov o tom, že je potrebné na vec aplikovať ustanovenia zmluvy o kúpe prenajatej veci, a to najmä vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 493 ods. 2 ObZ, ktorého aplikáciou má dôjsť k neplatnosti ustanovenia v čl. 9 písm. c) OPP súd absolútne nevzal do úvahy dopad takéhoto záveru na samotný obsah leasingovej zmluvy, toho čo je jej predmetom a samotným účelom. Finančný leasing (o ktorý ide aj v predmetnej veci) je záväzkovým vzťahom, ktorého podstatou je záväzok poskytovateľa leasingu (prenajímateľa) odovzdať príjemcovi leasingu (nájomcovi) na určitú dobu do užívania vec alebo inú majetkovú hodnotu a záväzok nájomcu uhradiť dohodnuté leasingové splátky (rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 230/2009 zo 16. decembra 2010). V prípade finančného leasingu ide teda o účelové zaobstaranie veci, práva či inej majetkovej hodnoty podľa potrieb, výberu a určenia leasingového nájomcu s využitím cudzích zdrojov - zdrojov

poskytovateľa leasingu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Odo 678/2006 z 26. júna 2008). Argumentácia konajúcich súdov by mohla byť pre samotnú existenciu leasingu likvidačná, keďže žiadny leasingový prenajímateľ by reálne nevstúpil do leasingového vzťahu za predpokladu, že nebezpečenstvo škody na predmete leasingu prejde na leasingového nájomcu až po úplnom zaplatení leasingových splátok.

... Taktiež sa súd prvej inštancie a následne ani odvolací súd nevysporiadali vo svojich rozhodnutiach so skutočnosťou, že zmluvný typ zmluva o kúpe prenajatej veci je v úzkom spojení s nájomnou zmluvou. Súdny neskúmali jednotlivé ustanovenia nájomnej zmluvy a zmluvy o kúpe prenajatej veci a neporovnávali ich s ustanoveniami leasingovej zmluvy, ani ich nedávali do súvislosti s účelom leasingovej zmluvy, aby tak podporili svoju inak ničím nepodloženú argumentáciu o tom, že uvedený právny vzťah zodpovedá zmluvnému typu zmluve o kúpe prenajatej veci.

... Nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu namietaný žalobcom má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené v ustanovení § 157 ods. 2 OSP v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces a k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP). Uvedená skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.“

18. Napokon v závere odôvodnenia uznesenia č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 najvyšší súd zdôraznil, že „dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo vzhľadom na už spomenutú vadu konania nemožno posúdiť, či napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci“.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia

alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

20. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

21. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

22. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

23. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti zrušujúcemu rozhodnutiu dovolacieho súdu, ktoré nie je konečným rozhodnutím vo veci, ústavný súd sa zaoberal najprv posúdením otázky, či táto povaha sťažovateľom napadnutého rozhodnutia nebráni prijatiu jeho sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie.

24. Po rozhodnutí vo veci sp. zn. II. ÚS 105/09 ústavný súd *mutatis mutandis* zastáva názor, podľa ktorého ak jeho rozhodovacia prax v minulosti spravidla nepripúšťala preskúmavanie rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorými boli zrušené v dovolacom konaní rozsudky odvolacích súdov s poukazom na to, že takéto rozhodnutie dovolacieho súdu nie je „konečným“ rozhodnutím vo veci a sťažovateľ má v každom prípade možnosť domáhať sa na ústavnom súde ochrany základných práv a slobôd podaním ústavnej sťažnosti proti konečnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré vzíde z konania nasledujúceho po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu, je namieste na tomto názore zotrvať, avšak v záujme poskytnutia účinnej ochrany základným právam účastníkov občianskeho súdneho konania, nie bezvýhradne.

25. Prípady hodnými odlišného prístupu sú najmä prípady takých zrušujúcich rozhodnutí, ktorými bolo porušené základné právo sťažovateľa ústavne procesného charakteru. Odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu odvolacieho (dovolacieho) súdu a napravenia jeho pochybenia tohto druhu by bol totiž účastník vystavený v nasledujúcom konaní v niektorých prípadoch neodstrániteľným následkom aplikácie záväzného právneho názoru, ktorý je poznačený porušením ústavne procesných práv. Nebola by účinnou ochrana poskytovaná základným právam a slobodám fyzických a právnických osôb ústavným súdom, ak by ústavný súd nemohol zasiahnuť a následky porušenia základných práv a slobôd odstrániť prv, ako skončí konanie vo veci konečným rozhodnutím akceptujúcim právny názor vyslovený odvolacím súdom v jeho rozhodnutí postihnutom vadou spočívajúcou v porušení ústavne procesných práv účastníkov takéhoto konania (m. m. III. ÚS 46/2013).

26. Takto formulovaný a postupne sa stabilizujúci názor (napr. aj vo veciach sp. zn. II. ÚS 285/2010, II. ÚS 387/2010, III. ÚS 508/2011) si pri rozhodovaní o sťažnosti

sťažovateľa v tejto veci vyžaduje, aby ústavný súd skúmal, či právny názor vyslovený dovolacím súdom v napadnutom uznesení kladie v celej jeho šírke na ďalšie rozhodovanie v sťažovateľovej veci záväznú požiadavku vedúcu k porušeniu označených práv sťažovateľa, ktoré by pri prípadnom neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórneho rozhodnutia už neboli odstrániteľné.

27. Vychádzajúc z týchto úvah posudzoval ústavný súd uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017 predovšetkým z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti jeho odôvodnenia, pretože i uznesenie dovolacieho súdu, ktorým sa konanie vo veci samej právoplatne nekončí, musí spĺňať požiadavky plynúce z viacerých čiastkových aspektov základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie. Aj rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým sa druhostupňové rozhodnutie zrušuje a vec sa vracia súdu prvého či druhého stupňa na ďalšie konanie, musí dosahovať takú kvalitu odôvodnenia, aká preň vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru, a tiež jeho výrok musí mať potrebný právny základ v ustanoveniach nielen procesného, ale i hmotného práva, ako aj náležitú oporu v odôvodnení. Nerešpektovanie najmä týchto požiadaviek by pri neskoršom ústavno-súdnom prieskume meritórnych rozhodnutí všeobecných súdov vo veci samej už nebolo napravitel'né. Ústavný súd skúmal i to, či postup dovolacieho súdu má pre sťažovateľa v budúcnosti z hľadiska prípadného neskoršieho ústavno-súdneho prieskumu meritórneho rozhodnutia neodstrániteľné následky.

28. Ako z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že jeho rozsudok považoval za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a konštatoval, že *„dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho soudu nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo vzhľadom na už spomenutú vadu konania nemožno posúdiť, či napadnutý rozsudok odvolacieho soudu spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci“*.

29. Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska jeho odôvodnenia spĺňa ústavno-právne požiadavky, ktoré sú naň kladené. Najvyšší súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré považoval dovolanie žalobcu za prípustné (úplne

chýbajúce odôvodnenie právneho posúdenia zmluvného vzťahu založeného leasingovou zmluvou podľa ustanovení § 489 – § 496 Obchodného zákonníka, t. j. ako zmluvy o kúpe prenajatej veci, ktorého priamym dôsledkom bolo prehlásenie konkrétnych ustanovení Obchodných podmienok prenajímateľa pre finančný leasing motorových vozidiel za neplatné pre rozpor s kogentným ustanovením § 493 ods. 2 Obchodného zákonníka), a objasnil i dôvody, ktoré ho viedli k zrušeniu rozhodnutia krajského súdu.

30. Ústavný súd však poukazuje najmä na to, že vo veci sťažovateľa nejde o prípad vyslovenia takého záväzného právneho názoru dovolacím súdom, ktorým by bolo vopred záväzne predurčené rozhodnutie krajského súdu o merite veci sťažovateľa spôsobom, ktorý by v budúcnosti z hľadiska prípadného neskoršieho ústavno-súdneho prieskumu meritórneho rozhodnutia mal neodstrániteľné následky.

31. Ústavný súd preto dospel k záveru, že už povaha sťažovateľom napadnutého rozhodnutia v zásade bráni prijatiu jeho sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie.

32. Ústavný súd sa však osobitne zaoberal i otázkou ústavnej akceptovateľnosti posúdenia dovolania žalobcu najvyšším súdom ako dovolania prípustného podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, a to aj v kontexte doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, t. j. ako výnimky z pravidla, podľa ktorého nedostatky v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP nezakladajú.

33. Ako aj najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podľa zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 (uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016) konštatoval, „*Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.*“. Túto skupinu výnimočných prípadov vymedzil najvyšší súd vo svojej rozhodovacej praxi tak, že ide o prípady, v ktorých rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec

žiadne odôvodnenie, alebo odôvodnenie má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“, teda ide o „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“. Pretože sa vo veci sťažovateľa krajský súd nevysporiadal so zásadnými odvolacími argumentmi žalobcu a právne dôvody jeho rozhodnutia (a to aj v spojení s rozhodnutím okresného súdu) nie sú zrejmé, považuje aj ústavný súd za naplnené predpoklady aplikovania výnimky v zmysle zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015.

34. Ústavný súd nepovažoval preto právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil svoje zrušujúce rozhodnutie, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na ústavne nekonformnej aplikácii ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní. S ohľadom na uvedené nejde ani o prípad naplňajúci predpoklady odôvodňujúce výnimočne preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré nie je konečnej povahy.

35. S poukazom na záver odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu zdôrazňujúci, že právne posúdenie veci krajským súdom nemohlo byť najvyšším súdom podrobené prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, ústavný súd považuje aj argumentáciu sťažovateľa podporujúcu skoršie rozhodnutia súdov v jeho veci za predčasnú. Po zrušení rozhodnutia krajského súdu bude jeho úlohou (v zmysle uznesenia najvyššieho súdu) opätovne vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite a dostatočne odôvodniť (§ 455 CSP). Sťažovateľovi ostáva zachovaná možnosť v budúcnosti z hľadiska prípadného neskoršieho ústavno-súdneho prieskumu meritórneho rozhodnutia svoju argumentáciu predniesť.

36. Pokiaľ sťažovateľ osobitne namieta porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy, argumentuje tým, že k porušeniu rovnosti strán v konaní malo dôjsť v podstate z toho dôvodu, že najvyšší súd označil argumentáciu okresného súdu a krajského súdu za takú, ktorá by mohla byť pre samotnú existenciu leasingu likvidačná, a tým stotožnil stranu v spore – žalobcu – s existenciou ekonomicko-právneho inštitútu. Najvyšší súd skutočne nad rámec dôvodov, ktoré ho viedli k zrušeniu rozsudku odvolacieho súdu, uviedol

v odôvodnení svojho rozhodnutia i to, že „argumentácia konajúcich súdov by mohla byť pre samotnú existenciu leasingu likvidačná, keďže žiadny leasingový prenajímateľ by reálne nevstúpil do leasingového vzťahu za predpokladu, že nebezpečenstvo škody na predmete leasingu prejde na leasingového nájomcu až po úplnom zaplatení leasingových splátok“. Hoci i ústavný súd vníma túto úvahu najvyššieho súdu kriticky, nemôže sa stotožniť s názorom sťažovateľa o porušení jeho základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy z tohto sťažovateľom uvedeného dôvodu.

37. Pokiaľ čl. 47 ods. 3 ústavy garantuje všetkým účastníkom v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy vzájomnú rovnosť, ide o premietnutie požiadavky „rovnosti zbraní“ vyplývajúcej z čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rovnosť zbraní je len iným označením základného ústavného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (II. ÚS 414/2015). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ druhej strany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a v ktorých sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (III. ÚS 32/2015). Rovnosť zbraní ako inherentný prvok spravodlivého procesu zahŕňa právo, aby každá strana civilného sporového konania mala primeranú možnosť brániť svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane. Súdne rozhodnutie sa potom stáva výsledkom posúdenia za týchto podmienok predložených vyjadrení a dôkazov oboch strán. Každá strana musí mať zásadne možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dôkazom a pripomienkou predloženou súdu na účely ovplyvniť jeho rozhodnutie a vyjadriť sa k nim. Porušením čl. 47 ods. 3 ústavy je potom taký postup všeobecných súdov, ktoré znevýhodnili sťažovateľa v rámci konania v porovnaní s druhým účastníkom konania.

38. Ako však zo sťažnosti sťažovateľa vyplýva, tento netvrdí, že v priebehu konania došlo k porušeniu rovnosti účastníkov konania či princípu rovnosti zbraní a za porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy označuje názor vyslovený najvyšším súdom (navyše nad rámec dôvodov zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Už len z tohto dôvodu podľa názoru

ústavného súdu je nevyhnutné dospieť k záveru o tom, že je vylúčené, aby napadnutým uznesením najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu čl. 47 ods. 3 ústavy.

39. Pretože ústavný súd nepovažuje právne názory najvyššieho súdu, ktorými odôvodnil uznesenie č. k. 4 Obdo 57/2016-542 z 25. júla 2017, za také, ktoré by popierali účel a zmysel aplikovaných ustanovení, nezistil ani príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 dohovoru) a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní vo veci sťažovateľa, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

40. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018